

یادداشت

ردپای تحریم در ناترازی انرژی

امیرعلی ربیعی

فصل حوزه انرژی

ایران بعد از روسیه دومین کشور دنیا در ذخایر گاز است. میزان ذخیره گاز طبیعی کشور بالغ بر ۱۲۰۰ تریلیون فوت مکعب (۳۳ تریلیون مترمکعب) برآورد می‌شود. ایران از لحاظ دارا بودن ذخایر گازی، در رتبه دوم جهان قرار دارد و ۱۷٪ سهم گاز جهان را داراست. اما متأسفانه به دلیل عدم سرمایه‌گذاری در این حوزه توان استخراج لازم و متناسب با مصرف را ندارد. به همین دلیل نه تنها با مشکل کمبود گاز روبه‌روست بلکه باعث شده تا نیروگاه‌های برق سوخت مورد نظر برای تولید را نداشته باشند و با قطعی برق در کشور مواجه شویم. توقف سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها از اوایل سال ۹۷ آغاز شد. هرچند که تا پیش از آن در برخی برهه‌های زمانی ورود سرمایه خارجی به کشور و عدم سرمایه‌گذاری داخلی باعث تشدید ناترازی می‌شد، اما از سال ۹۷ به دلیل خروج ایالات متحده از معاهده برجام و وضع تحریم‌های گسترده علیه کشور باعث شد تا روند سرمایه‌گذاری خارجی در کشور به مرور زمان کمتر شود. در حقیقت تحریم‌های ظالمانه باعث منفی شدن تراز سرمایه‌گذاری کشور شد. متأسفانه کاهش سرمایه‌گذاری به کاهش نرخ تولید ناخالص داخلی هم منجر شد. به همین دلیل رشد اقتصاد ایران در سال‌های گذشته کیفیت مطلوبی نداشته است. از سال ۹۷ تاکنون رشد اقتصادی حاصل شده قبل از هر چیز افزایش قیمت بافروش نفت نشأت گرفته تا تولید صنعتی. عدم توان صادرات نفت و کسب منابع حاصل از آن اجازه نداد تا به رشد‌های هدف‌گذاری شده دست یابیم. البته خوشبختانه با افزایش بارش‌ها وضعیت بخش کشاورزی بهبود نسبی پیدا کرده است. متأسفانه، تحریم باعث شده که میزان سرمایه‌گذاری به حدی کاهش پیدا کند که سرعت استهلاک زیرساخت از آن سبقت بگیرد. لغو تحریم‌ها می‌تواند دسترسی کشور به اقتصاد جهانی و کشورهای همسایه را فراهم کند. در این صورت موانع سرمایه‌گذاری در کشور تا حد قابل توجهی حل خواهد شد. زیربخش‌های نفت و گاز در کشور ما آنقدر جذابیت دارد که به سرعت سرمایه جذب کند. به طور مثال پس از توافق برجام شرکت توتال به ایران آمد تا وارد پارس جنوبی شود. پس اگر چالش تحریم وجود نداشت، ناترازی‌های موجود در انرژی و صنعت تا به این اندازه وخیم نمی‌شد. آمار نشان می‌دهد از سه و نیم میلیون بشکه نفتی که بنا به تأکید بودجه پیشنهادی ۱۴۰۴ تولید خواهد شد، تنها یک و نیم میلیون بشکه آن صادراتی است. لذا باید توجه داشت به رغم اینکه در جهت خنثی سازی تحریم‌ها گام برداریم اما میزان تأثیر آن در عدم رشد زیرساخت‌ها غافل‌نشینیم. نه می‌توان تحریم‌ها را کاغذپاره دانست و نه می‌توان آن را علت علل مشکلات کشور خواند. اگر تحریم‌ها به شکل فعلی ادامه یابد در ۳ تا ۴ سال آینده حتی برای تأمین حداقلی گاز، بنزین، برق، گازوئیل و حتی آب دچار مشکل خواهیم شد.

اخبار

آمادگی پذیرش سرمایه خارجی

وزیر امور اقتصادی و دارایی در نشست با فعالان اقتصادی فدراسیون روسیه، آمادگی کشورمان را برای پذیرش سرمایه در حوزه‌های مختلف صنعتی، فناوری و انرژی‌های تجدیدپذیر اعلام کرد و گفت: ضمانت‌های لازم را نیز برای سرمایه‌گذاران فراهم خواهیم کرد. عبدالناصر همتی در نشست هم‌اندیشی با فعالان اقتصادی فدراسیون روسیه با اعلام استقبال کشورمان از سرمایه‌گذاران خارجی گفت: وزارت امور اقتصادی و دارایی آمادگی صدور ضمانت‌نامه برای صادرکنندگان دارد و همچنین سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی از راه‌اندازی سامانه مربوطه آمادگی کمک به سرمایه‌گذاران و راهنمایی آنها را برخوردار است. همتی با اشاره به ظرفیت‌هایی که برای سرمایه‌گذاری در کشور ما در بخش‌های مختلف از جمله انرژی‌های تجدیدپذیر وجود دارد تصریح کرد: آمادگی پذیرش سرمایه در این حوزه‌ها و ضمانت‌های لازم درباره سرمایه‌گذاری را داریم. وی ادامه داد: آمادگی داریم که اگر در زمینه انرژی‌های خورشیدی تمایل به سرمایه‌گذاری در کشور ما وجود دارد آن را پذیرا باشیم و هرگونه ضمانت ممکن در این زمینه را منتقل خواهیم شد. وزیر اقتصاد با اشاره به توافقات و تفاهم‌هایی که در جریان سفر رئیس‌جمهور به روسیه انجام شده است تصریح کرد: ظرفیت و زمینه همکاری بسیار زیاد است؛ به خصوص اینکه دولت ایران درباره توسعه بخش خصوصی و واگذاری امور به بخش خصوصی اراده جدی دارد و همین زمینه را برای همکاری بخش خصوصی ایران و رشته‌های مختلف برای انتقال دانش و تکنولوژی فراهم می‌کند.

رئیس کمیسیون تخصصی طلای اتاق اصناف گفت: طلای بدون اجرت وجود ندارد و اگر واحد صنفی مدعی فروش طلای بدون اجرت شد، شکی نیست که طلای عرضه شده با مشکل مواجه است. کمیوتر امیریان رئیس کمیسیون تخصصی طلا، جواهر و نقره اتاق اصناف ایران نسبت به خرید طلا با عناوین کم اجرت یا دست دوم هشدار داد و اعلام کرد: طلای بدون اجرت وجود ندارد و اگر واحد صنفی مدعی فروش طلای بدون اجرت شد، شکی نیست که طلای عرضه شده با مشکل مواجه است. امیریان افزود: اجرت‌های طلا از ۳ درصد تا ۱۵ درصد متغیر است و مشتریان می‌توانند بر اساس توان مالی خود طلا خریداری کنند. وی بر ضرورت خرید طلا از واحدهای دارای جواز کسب تأکید کرد و گفت: در خصوص واحدهای صنفی، اتاق اصناف ایران به اتحادیه‌های سراسر کشور اعلام کرده است که تمامی واحدهای مجوزدار باید جواز کسب خود را در معرض دید مشتریان قرار دهند. این اقدام به عنوان یکی از قوانین نظام صنفی مطرح شده است. امیریان گفت: متأسفانه عمده طلاهایی که با نام طلای دست دوم به فروش می‌رسد در کارگاه‌های زیرزمینی ساخته می‌شود، در حالی که طلای دست دوم باید ذوب شده و دوباره به شکل طلای ساخته شده عرضه شود.

خطر تقلب در طلای بدون اجرت

رئیس کمیسیون تخصصی طلای اتاق اصناف گفت: طلای بدون اجرت وجود ندارد و اگر واحد صنفی مدعی فروش طلای بدون اجرت شد، شکی نیست که طلای عرضه شده با مشکل مواجه است. کمیوتر امیریان رئیس کمیسیون تخصصی طلا، جواهر و نقره اتاق اصناف ایران نسبت به خرید طلا با عناوین کم اجرت یا دست دوم هشدار داد و اعلام کرد: طلای بدون اجرت وجود ندارد و اگر واحد صنفی مدعی فروش طلای بدون اجرت شد، شکی نیست که طلای عرضه شده با مشکل مواجه است. امیریان افزود: اجرت‌های طلا از ۳ درصد تا ۱۵ درصد متغیر است و مشتریان می‌توانند بر اساس توان مالی خود طلا خریداری کنند. وی بر ضرورت خرید طلا از واحدهای دارای جواز کسب تأکید کرد و گفت: در خصوص واحدهای صنفی، اتاق اصناف ایران به اتحادیه‌های سراسر کشور اعلام کرده است که تمامی واحدهای مجوزدار باید جواز کسب خود را در معرض دید مشتریان قرار دهند. این اقدام به عنوان یکی از قوانین نظام صنفی مطرح شده است. امیریان گفت: متأسفانه عمده طلاهایی که با نام طلای دست دوم به فروش می‌رسد در کارگاه‌های زیرزمینی ساخته می‌شود، در حالی که طلای دست دوم باید ذوب شده و دوباره به شکل طلای ساخته شده عرضه شود.

«آرمان ملی» از سفر هیات بلند پایه ایران به روسیه گزارش می‌دهد

چراغ سبز دولت به بخش خصوصی

▶ پایان ناترازی با آغاز همکاری با خصوصی‌ها ◀ حل بحران ناترازی انرژی با خصوصی‌های داخلی و خارجی

مسیر پایداری انرژی قرار دهد.

◀ موفقیت بخش خصوصی

بزرگی از آن حل شود. وی توضیح داد: با ایجاد حلقه بعد از تولید که چنده هه وجود نداشته، بهره‌زحمت عزیزان فنی به نتیجه‌ای مثمرتر به بار خواهد نشست. امید است که با همت مسئولان و همکاری بخش خصوصی، شاهد تحولی مثبت در حوزه انرژی کشور باشیم و ظرفیت‌های بالقوه این بخش به فعلیت برسد. این اقدام می‌تواند به عنوان یک گام مؤثر در راستای تحقق اهداف اقتصادی کشور و بهبود کیفیت زندگی مردم تلقی شود.

◀ ظرفیت تجدیدپذیرها

بیم باقری، رئیس سندیکای صنعت برق ایران نیز با اشاره به ظرفیت‌های کشور در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر تصریح کرد: علاوه بر کردیورهای بادی خوبی که در کشور داریم، ۲۰۰ روز هم در سال آفتاب داریم که هر دو ظرفیت خاص و ویژه‌ای است که می‌توانیم از آن بهره‌مند شویم. در این زمینه ظرفیت تکنیکال برای ایجاد و استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر داریم و باید از این ظرفیت به بهترین شکل استفاده کنیم. باقری با اشاره به موضوع ناترازی انرژی در کشور گفت: در بیک سال جاری بالغ بر ۱۷ هزار مگاوات ناترازی داشتیم و عبور از این شرایط هدف مشترکی است که باید با همکاری دولت و بخش خصوصی محقق شود. به عنوان نماینده بخش خصوصی می‌گویم که باید فضای سرمایه‌گذاری را در حوزه انرژی جذاب کنیم و برای رفع این ناترازی انرژی در کشور باید سرمایه‌گذاری به اندازه کافی در حوزه تولید انجام شود. وی ادامه داد: باید مدل‌های کسب و کار پیش‌بینی‌پذیر و توجه‌پذیر را فراهم کنیم تا سرمایه‌گذار برای حضور در این عرصه رغبت پیدا کند و با خیال راحت به سرمایه‌گذاری بپردازد و دغدغه‌ای برای سرمایه‌ی خود و ریسک در این زمینه نداشته باشد. باقری ضمن ارائه راهکار برای جبران ناترازی انرژی در کشور عنوان کرد: یکی از مهم‌ترین مسائلی که می‌تواند برای عبور از ناترازی به ماکم کند توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر است و این مساله باید به صورت جدی در دستور کار قرار گیرد. نایب‌رئیس اتاق ایران با بیان اینکه حضور سرمایه‌گذاران در این عرصه جز با ترسیم یک محیط جذاب و ایمن برای سرمایه‌گذاران فراهم نخواهد شد، خاطرنشان کرد: بازار پول و سرمایه و صندوق توسعه ملی باید به رفع پیچیدگی‌ها و بروکراسی برای تأمین منابع مالی توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر کمک کنند و به حل این مسائل توجه ویژه داشته باشند تا برای جذب منابع بتوانیم از ظرفیت‌های داخلی و خارجی بهره‌مند شویم.

رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی عنوان کرد

لوازم خانگی با قیمت خارج از عرف نخرید

چرا که قیمت کالاها، قیمت کالای دست دوم بود، اما عده‌ای سوءاستفاده کرده و مارک کالا را عوض کرده بودند. وی افزود: در خیابان مذکور عموماً کالا را به قیمت دست دوم می‌فروشند و اینکه فروشنده کالای دست دومی را رنگ کند یا مارک خودش به قیمت پایین‌تر (به عنوان کالای دست دوم بفروشد)، مشکلی ندارد. اما اگر فروشنده‌ای کالای آکبند یا تعمیر شده را با یک برند دیگر بفروشد تخلف است. قیمت عرضه از عرف، یعنی پایین‌تر از قیمت بازار عرضه می‌شود، حتماً کالای مشکلی دارد. در مواردی که کالای کارخانجات داخلی روندگی یا زدگی دارد و تعمیر آن را می‌خرند، اما وقتی هنگام نصب یا خدمات پس از فروش می‌شود و در فاکتور هم متوجه می‌شوند که کالا دست دوم بوده یا برندی که روی آن درج شده درست نیست

و خدمات آن تقلبی است. پازوکی در ادامه در پاسخ به سؤالی درباره وضعیت بازار لوازم خانگی بعد از راه‌اندازی سامانه ارز تجاری مرکز میادله ارز و طلای ایران و اینکه با توجه به تأمین نیاز واردکنندگان و افزایش نرخ از مورد نیاز واردات رشد قیمتی صورت گرفته تصریح کرد: همزمان با تغییر نرخ ارز و امانت‌فروشان است. پازوکی در ادامه تأکید کرد: خریداران باید دقت کنند اگر کالای ایرانی یا خارجی به نام کالای آکبند یا تعمیر شده‌ای کالای آکبند یا تعمیر شده قیمت خارج از عرف، یعنی پایین‌تر از قیمت بازار عرضه می‌شود، حتماً کالای مشکلی دارد. در مواردی که کالای کارخانجات داخلی روندگی یا زدگی دارد و تعمیر آن را می‌خرند، اما وقتی هنگام نصب یا خدمات پس از فروش می‌شود و در فاکتور هم متوجه می‌شوند که کالا دست دوم بوده یا برندی که روی آن درج شده درست نیست

چرا که قیمت کالاها، قیمت کالای دست دوم بود، اما عده‌ای سوءاستفاده کرده و مارک کالا را عوض کرده بودند. وی افزود: در خیابان مذکور عموماً کالا را به قیمت دست دوم می‌فروشند و اینکه فروشنده کالای دست دومی را رنگ کند یا مارک خودش به قیمت پایین‌تر (به عنوان کالای دست دوم بفروشد)، مشکلی ندارد. اما اگر فروشنده‌ای کالای آکبند یا تعمیر شده را با یک برند دیگر بفروشد تخلف است. قیمت عرضه از عرف، یعنی پایین‌تر از قیمت بازار عرضه می‌شود، حتماً کالای مشکلی دارد. اگر پازوکی در گفت‌وگو با ایسنا، درباره انتشار اخبار مربوط به فروش لوازم خانگی دست دوم به جای منتشر شده بود، مربوط به خیابان امام حسین بود که بر اساس اطلاعات مردمی کشف شده بود. البته نمی‌توان گفت کالای نو را به جای دست دوم می‌فروختند،

بازار سرمایه

افت شاخص بورس

روز شنبه شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران با افت بیش از ۵۰ هزار واحد به رقم دو میلیون و ۸۱۵ هزار واحد رسید. به گزارش ایسنا، در بیست و نهمین روز دی ماه ۱۴۰۳ شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران ۵۰ هزار و ۵۸۹ واحد کاهش یافت و به رقم دو میلیون و ۸۱۵ هزار و ۶۴۱ واحد رسید. در پنج روز کاری اخیر این بازار دچار نوسان شده به طوری که دو روز منفی، یک روز مثبت، یک روز ثبات نسبی و روز دیگر کاهش داشته است. روز شنبه شاخص هم‌وزن نیز ۱۲ هزار و ۵۵۹ واحد کاهش داشت و در عدد ۸۹۱ هزار و ۴۳۱ واحد ایستاد. همچنین دیروز حدود ۴۳۰ هزار فقره معامله به ارزش بیش از ۱۳ هزار میلیارد تومان در بازار سهام انجام شد. فارس، فولاد به ترتیب بیش‌ترین تأثیر منفی را بر شاخص بورس داشتند. از نمادهای پرتراکنش نیز می‌توان به سیسکو، گازپارس و وبملت اشاره کرد. روز ۲۹ دی ۱۴۰۳ شاخص فرابورس ایران نیز ۲۴۳ واحد افزایش یافت و به ۲۶ هزار و ۷۶۴ واحد رسید. تعداد معاملات دیروز فرابورس ۳۳۱ هزار فقره و ارزش آن ۸۰ هزار میلیارد تومان بود. بیش‌ترین تأثیر مثبت را بر شاخص فرابورس داشت اماوسپهر و بیاس اثر منفی ایجاد کردند. نیابک، بنشکر و کرین نیز از نمادهای پرتراکنش فرابورس بودند. بازار سهام از روز دوم آبان روند صعودی به خود گرفته و در ادامه رکورد‌های جدیدی را به ثبت رساند. تا جایی که در این مدت شاخص کل بورس حدود ۴۰ درصد رشد کرد که بیش‌ترین میزان یازدهی را در مقایسه با بازارهای رقیب مثل ارز، سکه و طلا از آن خود کرد. یکشنبه (۲۷ آبان) بازار سرمایه پس از حدود چهار ماه کانال ۲۰۲ میلیون واحد را پس گرفت و یکشنبه چهارم آذر امز ۳۰۲ میلیون واحد عبور کرد. سه شنبه (ششم آذر) پس از حدود ۱۹ ماه کانال ۴۰۲ میلیون واحد را پس گرفت، ۱۴ آذر برای نخستین بار وارد کانال ۵۰۲ میلیون واحد شد و پس از آن رکورد‌های جدیدی را به ثبت رساند. به طوری که ۲۴ آذرماه به کانال ۶۰۲ میلیون دست یافت، یکم دی کانال ۷۰۲ میلیون واحد را فتح کرد. چهارم دی وارد محدوده ۸۰۲ میلیون شد، ۱۵ ماه آذر کانال ۹۰۲ میلیون واحد عبور کرد اما ۲۳ دی مجدداً به پایین این کانال سقوط کرد. برخی کارشناسان معتقدند بازار سرمایه به لحاظ بنیادی شرایط مطلوبی دارد، اما متغیرهای سیاسی، عوامل نقدینگی، عدم اعتماد سهامداران و فعالیت نوسان‌گیری تاکنون باعث شده تا بازار نتواند آن طور که باید و شاید رشد کند. با این حال بورس در هفته‌های اخیر رکورد شکنی کرده و برای اولین بار وارد کانال ۹۰۲ میلیون واحد شده است.

دریچه

دولت در پی واگذاری مدیریت خودروسازان

معاون ایدرو گفت: شاید روند و رویه دولت از این به بعد بحث واگذاری مدیریت شرکت‌های خودروسازی باشد. سعید جعفری اظهار کرد: سهمی که از دولت باقی مانده در یک خودروسازی ۶ تا ۷ درصد و در خودروسازی دیگر ۱۴ درصد است. خوشبختانه تکلیف قانونی در خصوص واگذاری سهام دولت در شرکت‌های خودروسازی به بخش خصوصی انجام شده است. معاون نوسازی و اجرای طرح‌های صنعتی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) گفت: طبق اصل ۴۴ قانون اساسی آمده دولت سهام خود را تا ۲۰ درصد سهم بازار باید واگذار کند و در ضمن می‌تواند ۲۰ درصد بقیه سهام را در اختیار داشته باشد. وی افزود: وظیفه قانونی در بحث واگذاری سهام انجام شده از این به بعد بحث مدیریت مطرح است. جعفری تصریح کرد: شاید روند رویه دولت از این به بعد بحث واگذاری مدیریت شرکت‌های خودروسازی باشد. وی عنوان کرد: در حال حاضر هم تصمیم‌گیری در هیات‌مدیره شرکت‌های خودروسازی با اکثریت سهامداران است. معاون نوسازی و اجرای طرح‌های صنعتی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران گفت: در اصل مدیریت شرکت هم به همین نسبت بین حوزه دولتی و خصوصی تقسیم شده است. وی افزود: تمامی روند انتخاب مدیریت در شرکت‌های خودروسازی با همان رویه قانونی انجام می‌شود. انتخاب مدیرعامل در هیات‌مدیره صورت می‌گیرد. هر یک از اعضای هیات‌مدیره شرکت‌های خودروسازی وابسته به یکی از سهامداران عمده یا چند سهامدار عمده هستند که با هم تصمیم‌گیری و انتخاب شده‌اند. معاون نوسازی و اجرای طرح‌های صنعتی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران گفت: در حال حاضر به صورت شکی اعضای هیات‌مدیره هر کدام نماینده یک یا چند سهامدار هستند. وی همچنین در خصوص سهمی که در دل شرکت‌های زیر مجموعه بنگاه خودروسازی بزرگ وجود دارد، افزود: دولت در همان سهام‌های تودلی هم به همان نسبت سهامدار است. جعفری در مصاحبه با رادیو پادآور شد: سهام شرکت‌های زیر مجموعه به طور مستقل مربوط به دولت نیست بلکه هر کدام از سهام آن‌ها متعلق به شرکت باشد به همان نسبتی که دولت در شرکت اصلی سهامدار است در سهام داخلی آن‌ها نیز سهمی است.